

Solvency II

Rapportage

Verslag inzake de Solvabiliteit en de Financiële
Toestand 2018 De Vereende N.V.

INHOUD

Inleiding	4
Samenvatting.....	5
A. Activiteiten en prestaties.....	6
A.1 Activiteiten	6
A.2 Prestaties op het gebied van verzekering	8
A.3 Prestaties op het gebied van belegging	9
A.4 Prestaties op overig gebied	10
A.5 Overige informatie	11
B. Governance.....	12
B.1 Algemene informatie over het governancestelsel	12
Samenstelling Raad van Commissarissen	13
Commissies Raad van Commissarissen	13
Samenstelling Directie	13
Taakverdeling.....	13
Organisatiestructuur.....	15
B.2 Informatie over deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten.....	16
B.2.1 Lijst met personen	16
B.2.2 Informatie over beleid met betrekking tot betrouwbaarheid/deskundigheid	16
B.3 Informatie over het riskmanagementsysteem	18
Asset-liability Management.....	19
B.4 Informatie over het interne controlesysteem.....	19
Verslaggevingsprocedures.....	20
Controletechnische functiescheiding	20
Werking compliance-functie.....	20
Waarborgen goede gegevenskwaliteit	20
B.5 Interne auditfunctie.....	20
B.6 Actuariële functie	21
B.7 Uitbesteding	22

B.8 Aanvullende informatie	22
C. Risicoprofiel	23
C.1 Verzekeringstechnisch risico	23
C.2 Marktrisico.....	24
C.3 Tegenpartijrisico	27
C.4 Liquiditeitsrisico.....	27
C.5 Operationeel risico	27
D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	28
D.1 Solvency II balans	28
D.2 Informatie over waardering activa.....	29
D.3 Informatie over de waardering van technische voorzieningen	31
D.4 Informatie over de waardering van andere verplichtingen	32
E. Kapitaalbeheer.....	33
E.1 Kapitaalbeleid	33
E.2 Solvabiliteit van de Vereende	33
E.3 Ontwikkeling van de SCR	34
E.4 Eigen vermogen	35

Inleiding

Voor u ligt “verslag inzake de solvabiliteit en de financiële toestand” van de Vereende N.V. over het boekjaar 2018. Dit rapport is opgesteld aan de hand van de richtlijnen die daarvoor in de Solvency II regelgeving zijn vastgelegd. De cijfers zoals weergegeven in dit rapport zijn in lijn met de aan de toezichthouder (DNB) gepresenteerde Quantitative Reporting Templates.

Alle bedragen in dit rapport worden gepresenteerd in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Samenvatting

De Vereende is een verzekerings- en schadebedrijf. Onze basis ligt in het mogelijk maken van verzekeringsdekking in de gevallen waarin de reguliere markt niet kan of wil voorzien. Dit brengen wij verder tot uitdrukking in onze missie “bieden van oplossingen voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche”.

In deze rapportage bieden wij u een beeld van de activiteiten, het risicoprofiel en de solvabiliteit van de onderneming. Ook bieden wij inzicht in de wijze waarop de organisatie wordt bestuurd en gecontroleerd.

Het jaar 2018 was voor de Vereende een jaar met veel ontwikkelingen. De Vereende heeft in dit jaar aandacht besteed aan de actuele bewegingen op de schademarkt, de voortgang van interne projecten en het versterken van de organisatie van de Vereende. De Vereende is inmiddels een gekende partij in de verzekeringsmarkt voor het verzekeren van bijzondere risico's en heeft een brede vangnetfunctie in de markt. Hiermee geeft de Vereende op een positieve manier invulling aan haar missie waar de maatschappelijke rol centraal staat. De resultaten van schadeverzekeraars in Nederland zijn een aantal jaren niet goed geweest. Dit heeft geleid tot een sterke beweging waarbij collega verzekeraars steeds kritischer zijn gaan kijken naar hun core business en tariefstelling. Hiermee is het aantal klantgroepen dat niet meer te verzekeren is bij reguliere verzekeraars aanzienlijk toegenomen. Een deel van deze risico's heeft zich bij de Vereende gemeld. Hierdoor is de Vereende, als vangnetverzekeraar, sterk gegroeid en dit heeft grote impact gehad op de rentabiliteit en solvabiliteit van de Vereende.

Naast intensieve aandacht voor herstel van het rendement en de solvabiliteit hebben ook in 2018 weer de relevantie van onze missie 'oplossingen bieden voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche' kunnen laten zien. Assurantieadviseurs weten steeds beter de weg naar de Vereende te vinden en wij vervulden een actieve rol in voor ons relevante marktdossiers, zoals 'Klimaat' en 'Verzekerbaarheid'.

De mooie scores op het gebied van klanttevredenheid, de sterk stijgende omzet in combinatie met fors verbeterde financiële ratio's bevestigden ons gevoel dat we door moeten op de ingeslagen weg.

A. Activiteiten en prestaties

A.1 Activiteiten

Verzekeraarbaarheid is momenteel een belangrijk thema in de verzekeringsmarkt. Minder aantrekkelijke, nieuwe of bewerkelijke risico's vinden minder dan voorheen gemakkelijk onderdak bij verzekeraars. Juist op dit terrein speelt de Vereende een belangrijke rol als verzekeraar van bijzondere risico's.

In 2018 is het premievolume van de verzekeringsportefeuille van de Vereende wederom fors toegenomen met bijna 30%. Veel aandacht is uitgegaan naar het managen van deze groei, zowel in operationele zin met het op peil houden van de klanttevredenheid, als in financiële zin met het op peil brengen van de winstgevendheid en de solvabiliteit.

Stevige premieverhogingen bleken noodzakelijk, naast kostenbeheersing en het herzien van bepaalde herverzekeringsarrangementen.

De inspanningen hebben geleid tot het herstel van het resultaat van de Vereende. Het verlies van 2017 is omgebogen naar een positief resultaat van €2,0 miljoen. De solvabiliteit is gestegen van 134% naar 144%, waarmee het gewenste niveau van 150% weer in zicht is.

Wij kijken met gepaste tevredenheid terug op 2018. In de vooruitblik over 2018 gaven wij al aan dat wij voor een lastige balanceer act stonden. De mooie scores op het gebied van klanttevredenheid, de sterk stijgende omzet in combinatie met fors verbeterde financiële ratio's bevestigen ons gevoel dat we door moeten op de ingeslagen weg.

De verzekeringsportefeuille van de Vereende

De verzekeringsportefeuille van de Vereende is onder te verdelen in twee delen: de BAVAM-portefeuille en de portefeuille van producten die via assurantieadviseurs worden geadviseerd (intermediaire portefeuille).

BAVAM

De BAVAM-premieportefeuille is nagenoeg stabiel. De premiebestand van de portefeuille is aan het einde van 2018 op hetzelfde niveau als begin 2018. Het aantal polissen is in 2018 met 3% afgenomen. In 2018 zijn wij van start gegaan met een uitgebreide analyse van onze BAVAM-portefeuille. De komende periode gaan wij met deze uitkomsten aan de slag om product, prijs en voorwaarden te actualiseren. Daarnaast kijken wij naar de stappen die wij willen zetten om onze positie in de markt verder vorm te geven.

Intermediaire portefeuille

De intermediaire portefeuille is fors gegroeid in 2018. De premiebestand van de portefeuille is op 1 januari 2019 ruim 42% toegenomen ten opzichte van 1 januari 2018. Dat is grotendeels te verklaren door de premieverhogingen op 1 januari 2018 en op 1 mei 2018. Daarnaast is het aantal polissen in 2018 met ruim 8% toegenomen. De toename van het aantal polissen komt vooral door taxi's (stijging van 74%), aansprakelijkheid voor bedrijven (stijging van 35%) en bestelauto's/koeriers (stijging van 23%). Door deze groei is de zakelijke portefeuille gestegen naar 50% (2017: 42%, 2016: 32%) van de totale intermediaire portefeuille.

De kwaliteit van de schadereserveringen kreeg in 2018 veel aandacht. Naast een review op alle lopende letselschaden uit oudere jaren is een aantal instrumenten ingezet om de reserveringen en uitloop beter te kunnen beheersen en beter onder de aandacht van de schadebehandelaars te brengen. Zo is een systeem ingevoerd waarbij alle lopende schades jaarlijks inhoudelijk worden beoordeeld en alle grote schades per kwartaal intern worden besproken. Daarnaast is er een reserveringscommissie ingesteld waarin alle mutaties van meer dan

€ 100.000 in de voorzieningen door de schadebehandelaar worden toegelicht aan het schademanagement en de senior specialisten schade.

Op het gebied van schadelastbeheersing is in 2018 aandacht besteed aan het terugdringen van de kosten van externe deskundigen, waaronder het inschakelen van advocaten. Hierbij is gekeken naar een andere werkwijze met deze deskundigen, meer zelf te doen, pragmatische schaderegeling en proactieve schadebehandeling. We hebben een externe deskundige ingeschakeld om de kwaliteit van de letselschadebehandeling te reviewen. De uitkomst hiervan was positief en de aanbevelingen worden in 2019 opgevolgd.

AVG

De Algemene Verordening Gegevensbescherming werd geïmplementeerd. Op basis van een draaiboek zijn de te implementeren zaken systematisch en zonder al te veel problemen ingevoerd. Hiernaast is binnen de organisatie actief gewerkt aan het bewustzijn van het belang van privacy, onder andere door het houden van bijeenkomsten met alle teams. De drempel om datalekken te melden wordt laag gehouden met de focus op het lerend vermogen: wat kan er worden gedaan om herhaling te voorkomen.

Klanttevredenheid en positie van de Vereende in de markt

Uit een in 2018 gehouden naamsbekendheid en imago-onderzoek blijkt dat de naamsbekendheid van de Vereende redelijk goed is. Vooral de spontane naamsbekendheid is relatief goed; de geholpen naamsbekendheid is, als we het afzetten tegen de spontane naamsbekendheid, voor verbetering vatbaar. Dit kan duiden op een tweedeling tussen professionals die met ons werken en degenen die de (relatief nieuwe) naam van de Vereende nog niet kennen. In de eerste helft van 2018 is er veel energie gestoken om weer binnen de gewenste verwerkingstijden te komen. Dat is gerealiseerd en gedurende het jaar zijn we, ondanks het gestegen aantal aanvragen, in staat geweest ons serviceniveau vast te houden. Op 10 januari 2019 hebben wij de eerste prijs bij het Adfiz Prestatie Onderzoek in de categorie 'Beste Partner Verzekeraarbaarheid' in ontvangst genomen. Adfiz heeft het thema 'onverzekeraarbaarheid' eind 2017 geagendeerd en ziet dit als een manier om aandacht voor de problematiek te vragen: enerzijds door de winnaar in het zonnetje te zetten en anderzijds door hiermee andere aanbieders stimuleren om effort op het thema te zetten. We zien de prijs als waardering door het intermediair en een mooie stimulans voor ons werk.

Interne organisatie

Grote organisatiewijzigingen hebben in 2018 niet plaatsgevonden. Er is besloten de afdeling Klanten en Assurantieadviseurs vanwege de gegroeide omvang begin 2019 te gaan splitsen. De afdeling IT wordt versterkt. Hierbij wordt met name geïnvesteerd in functies die samenhangen met beheer van de applicaties en met de wisselwerking tussen IT en de business. Dit is van groot belang, aangezien het beheer van de verzekeringsapplicatie Certigo na de afronding van het DECA-project bij de IT-organisatie komt te liggen. In 2018 is portfoliomanagement geïntroduceerd. Hierbij worden de lopende projecten gemonitord en worden nieuwe projecten en initiatieven in samenhang geprioriteerd. In combinatie met verbetering van projectmatig werken, waartoe een organisatiebrede training heeft plaatsgevonden, heeft het management betere tools om de focus in de organisatie aan te brengen en ervoor te zorgen dat projecten die worden opgepakt, ook goed lopen en worden afgerond. Overigens is de capaciteit voor projecten naast het DECA-project (vervanging van de core-applicatie) beperkt geweest. Grotere projecten naast DECA waren in 2018 de vervanging van de telefooncentrale en een analyse van de BAVAM-portefeuille. De vervanging van de core-applicatie vordert gestaag, maar kost helaas meer tijd dan wij eerder inschatten. Het goed kunnen overzetten van de bestaande portefeuille in een nieuwe applicatie vraagt veel tijd en aandacht als gevolg van het vele maatwerk dat hierin besloten ligt. Om deze reden hebben wij moeten besluiten

de introductie niet in 2018, maar in 2019 te laten plaatsvinden. Wij en de met ons samenwerkende adviseurs zijn immers alleen gebaat bij een goed functionerende applicatie met een goed geconverteerd bestand. De applicatie bevat meer mogelijkheden voor het intermediair zowel in de mogelijkheid om offertes aan te vragen als om documenten te kunnen inzien en inzicht te krijgen in hun portefeuille. In 2019 zal de nieuwe applicatie ook voor de intermediaire portefeuille live worden gebracht. Op HR gebied zijn in 2018 grote thema's aangepakt. Alle leidinggevendenden hebben deelgenomen aan een extern begeleid leiderschapontwikkelingstraject. Het functiehuis en alle functiebeschrijvingen zijn herzien en de secundaire arbeidsvoorwaarden zijn herijkt. De planning-, voortgang en beoordelingscyclus is gedigitaliseerd. Het ziekteverzuim is 1% gedaald maar was met 5,5% nog te hoog. Dit werd vooral veroorzaakt door langdurig verzuim. In 2018 is een nieuwe Arbodienst gecontracteerd, waarbij de dienstverlening beter aansluit op de behoefte van het management en de medewerkers. Duurzame inzetbaarheid is een belangrijk thema. In 2018 is in een aantal workshops aandacht besteed aan het thema 'vitaliteit'.

A.2 Prestaties op het gebied van verzekeringen

De Vereende is alleen actief op de Nederlandse markt en ontplooit verzekeringsactiviteiten op het gebied van moeilijk verzekerbare risico's. De belangrijkste risicobranches waar de Vereende actief is zijn motorrijtuigen en beroepsaansprakelijkheid (voor assurantietussenpersonen en makelaars onroerend goed). Per branche en in totaal ziet het resultaat van de Vereende onder de B.W. 2.9 waardering (conform jaarrekening) er als volgt uit (x € 1.000):

	Algemene aansprakelijkheid	Brand en andere schade aan goederen	Zee, transport en luchtvaart	Aansprakelijkheid motorvoertuigen	Overige motorrijtuigverzekeringen	Rechtsbijstand	TOTAAL
2018							
Geboekte brutopremies	11.514	3.532	-	20.701	1.126	191	37.063
Bruto verdiende premie	11.389	3.427	-	20.180	1.104	188	36.288
Bruto schaden	-746	-2.810	-54	-12.382	-154	-120	-16.246
Bruto bedrijfskosten	-1.731	-918	-	-9.064	-467	-92	-12.272
Saldo hervverzekeringsbaten en -lasten	-7.447	67	70	-334	-123	-	-7.767
Toegerekende opbrengst beleggingen	354	17	3	361	5	1	741
Overige technische baten eigen rekening	78	123	-17	505	3	1	693
	1.897	-94	2	-714	368	-22	1.437
2017							
Geboekte brutopremies	10.874	3.041	-	13.924	766	145	28.750
Bruto verdiende premie	10.877	3.022	-	13.562	734	143	28.338
Bruto schaden	-6.839	-947	20	-12.649	-490	-94	-20.999
Bruto bedrijfskosten	-3.201	-773	-	-6.959	-383	-73	-11.389
Saldo hervverzekeringsbaten en -lasten	-1.931	-827	26	1.390	-38	-	-1.380
Toegerekende opbrengst beleggingen	180	5	2	109	1	1	298
Overige technische baten eigen rekening	-50	99	-27	68	1	-	91
	-964	579	21	-4.479	-175	-23	-5.041

Het bruto premie-inkomen nam in 2018 met 28,9% toe tot € 37,1 miljoen (2017: € 28,8 miljoen). De groei wordt in belangrijke mate gerealiseerd in de branche Motorrijtuigverzekeringen. In 2018 zijn premieverhogingen (13,7% per 1 januari en 25% per 1 mei) doorgevoerd ter dekking van de opgelopen schadelast, met name voor letselschaden.

Verder laat de portefeuille ook in 2018 nog een kleine groei zien. De premiegroei op het gebied van beroepsaansprakelijkheid wordt net als in 2017 veroorzaakt door de verbetering van de omzetten van onze verzekerden. Ook de andere, kleinere, branches laten een mooie premieontwikkeling zien. Het netto premie-inkomen kwam uit op € 23,7 miljoen (2017: € 22,2 miljoen).

Voor het jaar 2018 is extra quota share herverzekeringsdekking ingekocht ter beperking van het kapitaalbeslag die de groei van de bruto premie tot gevolg heeft. Hierdoor ontwikkelt de netto premie zich minder sterk ten opzichte van de bruto premie.

De netto schadelast daalde in 2018 naar € 11,5 miljoen (2017 € 16,3 miljoen). In 2017 kreeg de Vereende een grote stijging in de schadelast voor letselschaden te verwerken waarvan € 2,2 miljoen met betrekking tot oudere jaren. Daarnaast wordt de netto schadelast verlaagd door de additioneel afgesloten quota share herverzekeringscontracten.

De bedrijfskosten namen toe tot € 12,2 miljoen (2017: € 11,4 miljoen). De op het eerste gezicht hoge bedrijfskosten van de Vereende moeten worden gezien in relatie tot de bijzondere positie die de Vereende inneemt. De hoge automatiseringskosten onder de beheers- en personeelskosten worden veroorzaakt door investeringen in de nieuwe verzekeringsapplicatie. De kosten voor de nieuwe applicatie worden direct ten laste van het resultaat gebracht. In 2018 zijn voor deze applicatie € 1,7 miljoen (2017: € 1,9 miljoen) aan kosten gemaakt die ten laste van de Vereende komen. Deze applicatie wordt inmiddels al gebruikt voor de portefeuille van beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen en door het Waarborgfonds en Nederlands Bureau.

Voor een nadere toelichting op deze resultaten en de daarbij toegepaste waarderingsgrondslagen verwijzen we u naar de jaarrekening over 2018.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen

De Vereende voert een defensief beleggingsbeleid die periodiek op basis van een ALM-studie wordt herijkt. Op basis van dit beleid worden de beleggingen als volgt verdeeld naar aandelen, vastrentende waarden en deposito's:

categorie	belang	tolerantie
Aandelen	10%	+/- 2,5%-punt
Vastrentende waarden	70%	+/- 5%-punt
Deposito's/Liquiditeiten	20%	+/- 7,5%-punt

Het beheer van de beleggingen in Aandelen en Vastrentende waarden is uitbesteed aan Nationale Nederlanden Investment Partners (NNIP).

Het resultaat op de beleggingen bedroeg het afgelopen jaar:

	Andere deel- nemingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Liquide middelen	totaal
2018					
Opbrengst uit beleggingen	1.406	20	1.075	-	2.501
Gerealiseerd resultaat beleggingen	-	-	-309	-	-309
niet gerealiseerd resultaat beleggingen	-	-425	-821	-	-1.246
beleggingslasten	-	-5	-40	-	-45
Resultaat	1.406	-410	-95	-	901
gemiddelde waarde beleggingen	59	4.909	38.082	11.723	54.773
rendement	2383%	-8%	0%	0%	2%
2017					
Opbrengst uit beleggingen	59	34	1.107	-	1.200
Gerealiseerd resultaat beleggingen	-	444	-191	-	253
niet gerealiseerd resultaat beleggingen	-	-66	-1.207	-	-1.273
beleggingslasten	-	-5	-31	-	-36
Resultaat	59	407	-322	-	144
gemiddelde waarde beleggingen	59	5.664	38.203	8.367	52.293
rendement	100%	7%	-1%	0%	0%

De duratie van de activa bedraagt rond 2 jaar.

De andere deelnemingen bestaat uit een belang in CED Holding B.V. Het belang in deze deelneming is in februari 2018 verkocht voor € 1,4 miljoen.

Voor het boekjaar 2018 zijn geen wijzigingen in het beleggingsbeleid opgenomen. Wel kan aanpassing van de beleggingsmix gebruikt worden als één van de maatregelen om de solvabiliteitseis te verlagen indien dit door omstandigheden nodig zou moeten zijn.

A.4 Prestaties op overig gebied

De Vereende voert de operationele werkzaamheden en het management uit voor Waarborgfonds Motorverkeer, Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars, Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorisemeschaden (NHT), Atoompool en DAP Holding N.V. De kosten in verband met deze werkzaamheden worden op basis van vastgestelde sleutels door de Vereende doorbelast aan deze organisaties, zonder winst- of risico-opslagen.

A.5 Overige informatie

Koepelvrijstelling

De Vereende voert het management over het Waarborgfonds Motorverkeer, het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars en diverse verzekeringspool. De insourcing kan fiscaal onbelast plaatsvinden doordat gebruik wordt gemaakt van de koepelvrijstelling. Nadat het Europese Hof in 2017 een uitspraak heeft gedaan dat deze vrijstellingsmogelijkheid niet gebruikt mag worden door financiële instellingen, heeft de Staatssecretaris van Financiën de Tweede Kamer in juni van het afgelopen jaar laten weten dat de inperking van deze vrijstelling nog niet wordt doorgevoerd en dat het kabinet zich hard gaat maken voor reparatie van de Europese regelgeving. Voor de Vereende betekent dit dat de huidige afspraken met de Belastingdienst voor toepassing van de vrijstelling doorlopen tot ultimo 2021 en dat een alternatieve regeling 'kosten voor gemene rekening' voorlopig niet toegepast hoeft te worden.

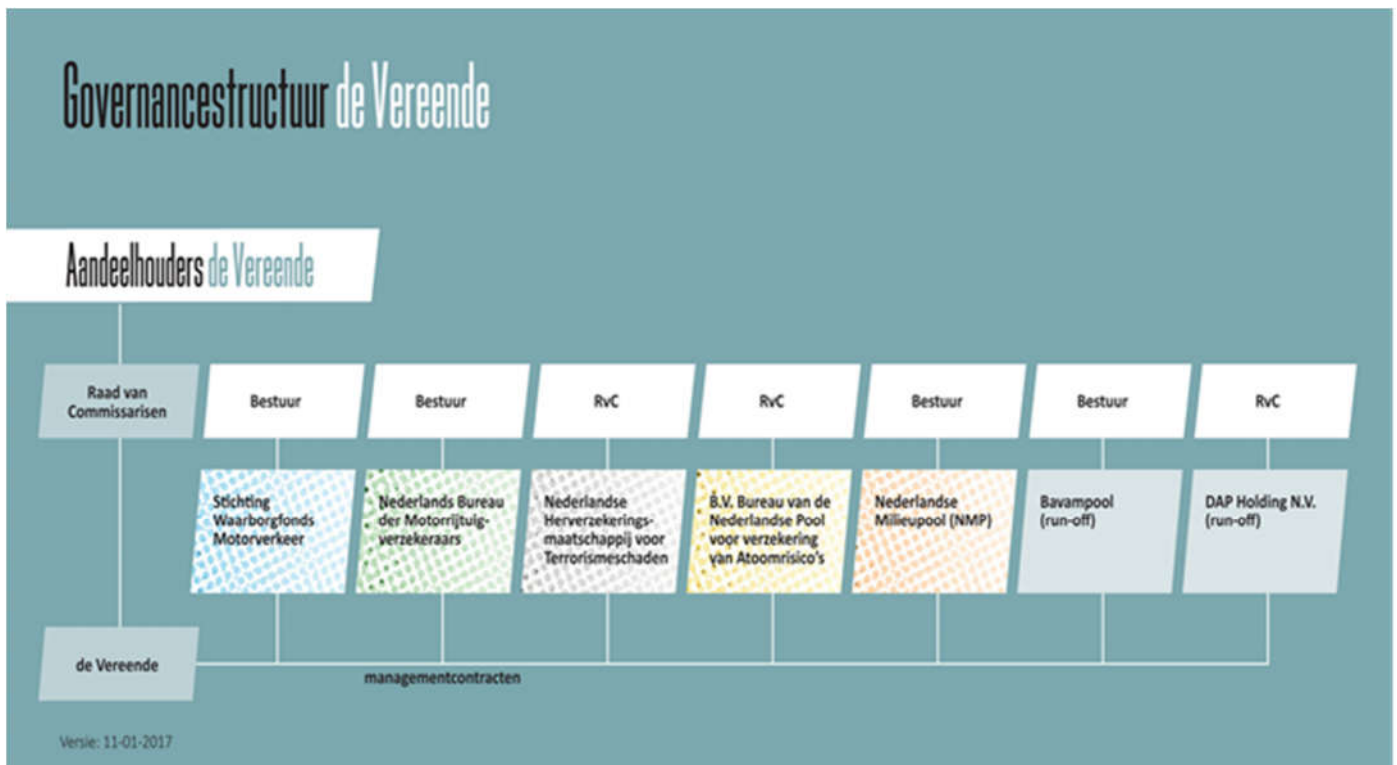
B. Governance

B.1 Algemene informatie over het governancestelsel

De bestuursstructuur van de Vereende bestaat uit drie organen: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en de Directie. Daarnaast legt de Vereende als manager verantwoording af aan de Besturen en Raden van Commissarissen van de organisaties die hun werkzaamheden aan de Vereende hebben uitbesteed en waarmee managementcontracten zijn afgesloten. Het gaat hier om:

- Nederlandse Milieupool (NMP)
- B.V. Bureau van de Nederlandse Pool voor verzekering van Atoomrisico's (Atoompool)
- Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden (terrorismepool)
- Stichting Waarborgfonds Motorverkeer
- Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars

Daarnaast de run-off van de BAVAM-pool en DAP Holding N.V. gemanaged.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Op basis van de statuten kunnen uitsluitend verzekeringsondernemingen die zijn toegelaten tot de uitoefening van het verzekeringsbedrijf in Nederland, of ondernemingen waarvan het vermogen grotendeels bestaat uit aandelen in deze verzekeringsondernemingen, aandeelhouder van de Vereende zijn.

Tenminste eenmaal per jaar wordt een Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. Hier worden besluiten genomen over onderwerpen als de vaststelling van het jaarverslag, de goedkeuring van dividenduitkering

en benoemingen van leden van de Raad van Commissarissen en de Directie. De Raad van Commissarissen of de Directie kan een buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders bijeenroepen.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen ziet toe op het beleid van de Directie en op de algemene gang van zaken. Zij staan de Directie met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de Vereende en al haar stakeholders. Leden worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De leden van de raad hebben zittingsperiode van vier jaar. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de raad vast te stellen rooster. Aftredende commissarissen kunnen ten hoogste tweemaal worden herbenoemd.

Samenstelling Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen bestaat uit een 3-tal leden, te weten:

De heer W.H. Steenpoorte, voorzitter

De heer M.G. Delfos

De heer S.H.A. Kernkamp

Commissies Raad van Commissarissen

De RvC van de Vereende heeft de volgende commissies ingesteld: Auditcommissie, Risicocommissie, Remuneratiecommissie en de Benoemingscommissie. Gezien de omvang van de organisatie en de RvC worden de Auditcommissie, Risicocommissie en de Remuneratiecommissie gevormd door alle leden van de RvC. In de benoemingscommissie hebben 2 leden uit de RvC zitting en is 1 lid afkomstig uit het bestuur van het Waarborgfonds Motorverkeer.

Directie

De Directie is belast met de dagelijkse leiding van de vennootschap. De leden van de Directie worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voordracht geschiedt aan de hand van een door de Raad van Commissarissen opgestelde profielschets van het directieteam.

Ieder lid van het directieteam dient over daarin passende en aan de andere directieleden complementaire competenties en vaardigheden te beschikken.

Samenstelling Directie

De Directie bestaat uit een 2-tal personen, te weten:

Mw. mr. I.A. Visscher, voorzitter

Dhr. H.C.J. Ettema (vanaf 11 maart 2019), Dhr. N.J.M. Barendse (tot 1 april 2019)

Taakverdeling

De taakverdeling binnen de Directie is als volgt:

Mw. I.A. Visscher

Mw. Visscher is als voorzitter van de Directie eindverantwoordelijk. Naast de aansturing van het management en de organisatie is zij verantwoordelijk voor:

- Hiërarchische verantwoordelijk voor de afdelingen:

- Marketing en Acceptatie
- Schade
- HRM
- Secretariaat
- Compliance
- Pools
- De contacten met de RvC en de Besturen c.q. RvC's van de organisaties die het management en bedrijfsvoering aan de Vereende hebben uitbesteed;
- De contacten met de toezichthouders (AFM en DNB);
- Strategie
- Aansturing MT
- Klachtenbureau
- Juridische zaken
- Compliance en Internal Audit.

Dhr. H.C.J. Ettema (vanaf 11 maart 2019), Dhr. N.J.M. Barendse (tot 1 april 2019)

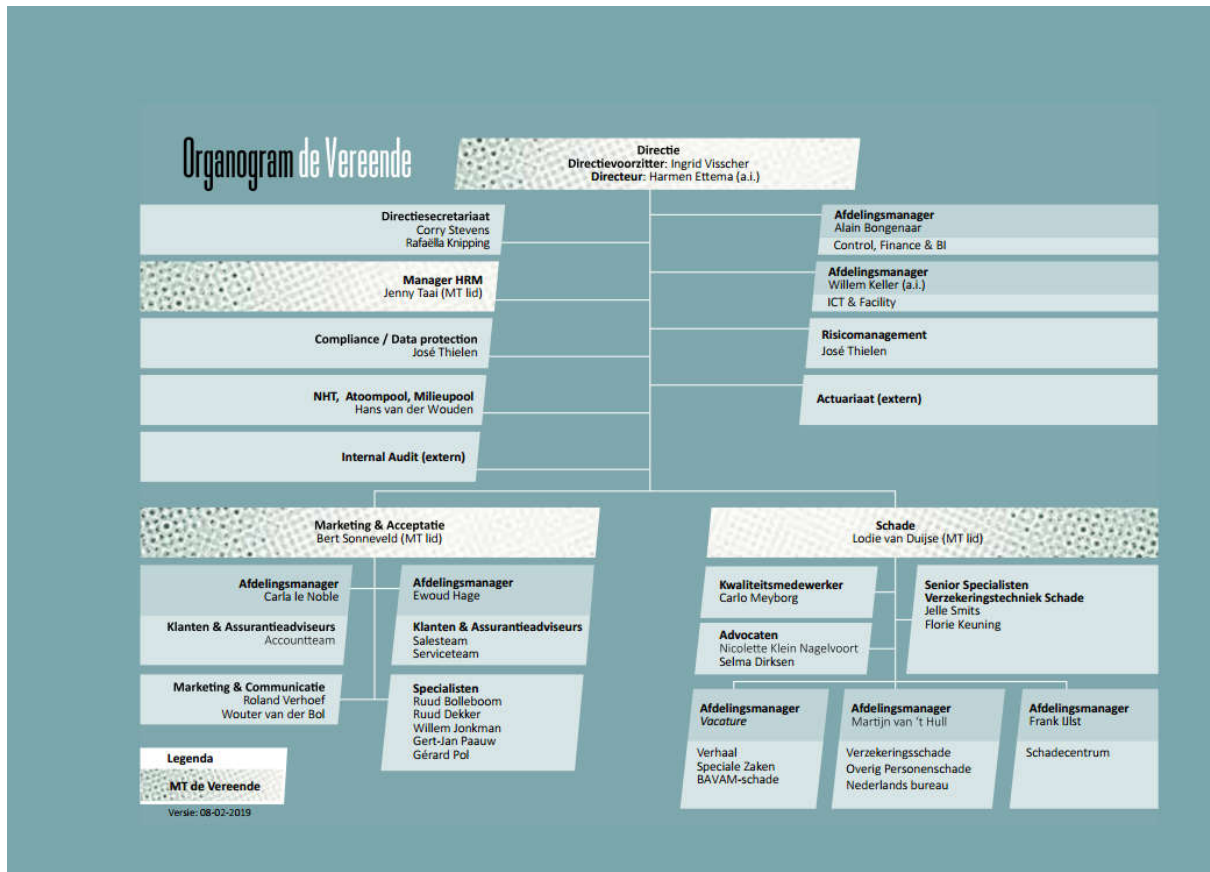
De heer Barendse heeft in zijn portefeuille:

- Hiërarchische verantwoordelijk voor de afdelingen:
  - ICT en Facilitaire Dienst
  - Financiële administratie, BI en Controlling
- Riskmanagement;
- Actuariële functie;
- Herverzekering;
- Assetmanagement;
- DAP Holding N.V.

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van de gehele Vereende (inclusief de afdelingen die belast zijn met de geinsourcete activiteiten van WBF, NBM, etc) is als volgt:

Beheerste beloning

Het beloningsbeleid van de Vereende voldoet aan de eisen van de Regeling Beheerst Beloningsbeleid. De Vereende kent een marktconform honoreringsbeleid, waarbij de beloning van de directie iets beneden de mediaan van vergelijkbare functies ligt. De Directie kent geen variabele beloning. Variabele beloningen voor de medewerkers worden concreet met betrokkenen afgesproken, zijn aan toetsbare criteria gekoppeld en niet excessief.

Managementcontracten

Met Atoompool, NHT, Stichting Waarborgfonds Motorverkeer en het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars zijn uitbestedingsovereenkomsten gesloten. In deze uitbestedingsovereenkomsten zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Vereende als manager en uitvoeringsorganisatie beschreven. Over de uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van deze rechtspersonen wordt verantwoording afgelegd

aan de betreffende besturen en raden van commissarissen. De door de Vereende in verband met deze werkzaamheden gemaakte kosten worden zonder risico- of winstopslag aan de betrokken organisatie doorbelast.

B.2 Informatie over deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

B.2.1 Lijst met personen

De Vereende heeft de Risicomanagementfunctie en de Compliance functie intern ingevuld. De Interne Audit functie en Actuariële functie zijn extern belegd, gezien de omvang van de organisatie, de deskundigheidseisen en personele kwetsbaarheid als deze intern worden belegd.

De volgende personen c.q. externe partijen vervullen de functies:

Risicomanagement functie	mw. J.J. Thielen-Burgers
Compliance functie	mw. J.J. Thielen-Burgers
Interne auditfunctie	InAudit B.V., dhr. R. Henriques
Actuariële functie	Arcturus B.V., mw. J. Hooper

B.2.2 Informatie over beleid met betrekking tot betrouwbaarheid/deskundigheid

De Vereende heeft het beleid rond de toetsing van de sleutelfuncties vastgelegd in een beleidsdocument. De sleutelfunctionarissen vervullen geen leidinggevende rol, de eindverantwoordelijkheid binnen deze functies ligt bij de directie. De sleutelfunctionarissen voldoen hiermee niet aan de eisen die door DNB gesteld worden aan de organisatie waar het gaat om het toetsen van het “2° echelon”.

	betrouwbaarheid	deskundigheid
Risicomanagementfunctie	Conform de regeling Integriteitsgevoelige functies valt de functie van Risk Officer in categorie 2. Dit betreft een externe screening met de volgende elementen, identificatie, strafrechtelijke antecedenten en financiële antecedenten.	Eisen zijn vastgelegd in het functieprofiel. Jaarlijks wordt de medewerker beoordeeld op de deskundigheid in de vervulling van de functie en de activiteiten (o.a. opleidingen) die zijn ondernomen om de deskundigheid bij te houden c.q. te vergroten.
Compliance functie	Conform de regeling Integriteitsgevoelige functies valt de functie van Compliance Officer in categorie 3. Dit betreft een externe screening met de volgende elementen, identificatie, strafrechtelijke antecedenten, financiële	Eisen zijn vastgelegd in het functieprofiel. Jaarlijks wordt de medewerker beoordeeld op de deskundigheid in de vervulling van de functie en de activiteiten (o.a. opleidingen) die zijn ondernomen om de

betrouwbaarheid

antecedenten en overige antecedenten door middel van een interview.

deskundigheid

deskundigheid bij te houden c.q. te vergroten.

Interne Auditfunctie

Jaarlijks confirmeren de functionarissen schriftelijk dat zij voldoen aan de IIA Code of Ethics. De Chief Audit Executief (CAE) is verantwoordelijk voor de uitvoering van de uitbestede interne audit functie. De CAE wordt tenminste één keer per drie jaar extern getoetst op betrouwbaarheid. De vaste medewerkers worden periodiek getoetst en ook freelancers worden gescreend op betrouwbaarheid. De uitkomsten van het onderzoek naar de betrouwbaarheid, deskundigheid en geschiktheid zijn op te vragen.

De Internal Audit functie (IAF) is uitbesteed aan een externe partij. In het Internal Audit Charter zijn de eisen vastgelegd ten aanzien van onafhankelijkheid, kennis en competenties.

De functie moet voldoen aan de algemeen aanvaarde beroepsnormen voor Internal Auditors in Nederland zoals opgesteld door het IIA, NBA en NOREA.

De functionarissen beschikken over voldoende kennis om de belangrijkste informatie-technologische risico's en beheersmaatregelen en van beschikbare geautomatiseerde audittechnieken om de werkzaamheden uit te voeren. Daarnaast beschikken zij over voldoende kennis en ervaring om frauderisico's te identificeren en te beoordelen inclusief de welke wijze waarop deze beheerst worden.

Actuariële functie

De actuariële functie is uitbesteed aan een externe partij. In het actuariële charter zijn de eisen ten aanzien van de betrouwbaarheid vastgelegd.

De actuariële functie is uitbesteed aan een externe partij. In het actuariële charter zijn de eisen ten aanzien van de deskundigheid en professioneel handelen vastgelegd. Personen met kennis van actuariële- en financiële wiskunde en voldoende relevante ervaring voeren de uitbestede werkzaamheden uit. Het

betrouwbaarheid

deskundigheid

betreft hier kennis die in verhouding staat tot de aard, omvang en complexiteit van de risico's. De recente Cv's en een overzicht van alle permanente educatie activiteiten kunnen opgevraagd worden evenals de geschiktheids- en betrouwbaarheidstoets. De persoon die de actuariële functie uitoefent heeft de titel 'Actuaris AG'.

B.3 Informatie over het riskmanagementsysteem

Risicomanagement is het geheel aan maatregelen gericht op het identificeren van risico's, bepalen van de risicobereidheid, nemen van beheersmaatregelen en monitoren van risico's en naleving van procedures met het doel om te komen tot een beheerste bedrijfsvoering.

De Directie is primair verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en zo nodig bijstellen van het algehele risicobeheer binnen de organisatie. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het door de Directie gevoerde risicobeheer. Daarnaast keurt de Raad van Commissarissen jaarlijks, op voorstel van de Directie, de risicobereidheid van de organisatie goed.

Bij uitoefening van deze toezichtrol wordt de Raad van Commissarissen geadviseerd door de risicocommissie die hiertoe uit zijn midden is gevormd.

Risicomanagement moet een onderdeel worden van de dagelijkse processen en medewerkers moeten zich bewust zijn van hun rol hierin. Om dit te verankeren zijn alle lijn- en stafmanagers verantwoordelijk voor risicobeheer, inclusief rapportages daarover, binnen hun team/afdeling. De lijn- en stafmanagers worden hierbij ondersteund door de risk officer.

De risk officer ondersteunt de lijn- en stafmanagers bij het identificeren van de risico's, invoeren en beoordelen van beheersmaatregelen en ondersteuning van de rapportage vanuit de teams/afdelingen naar directie. De beoordeling van de beheersmaatregelen vindt plaats binnen de risicobereidheid van de individuele organisaties.

Het proces van risicobeheer wordt gekenmerkt door een driedelige aanpak: *top-down* en *bottom-up*, terwijl daarnaast de risicobereidheid van de vennootschap is geformuleerd.

De top-downbenadering wordt toegepast aan de hand van het door DNB opgestelde FOCUS-protocol. Daarin worden de risico's waaraan de Vereende bloot staat op het niveau van de vennootschap in kaart gebracht en wordt vastgesteld op welke wijze deze worden beheerst.

Bottom-up wordt per afdeling geanalyseerd welke risico's daar kunnen worden geïdentificeerd, welke beheersmaatregelen daarop worden toegepast en welke eventuele aanvullende maatregelen nodig zijn. Deze

afdelingsanalyses hebben geen bevindingen opgeleverd die aanvullend van belang zijn voor het risicoprofiel van de vennootschap als geheel. Deze afdelingsanalyses worden periodiek uitgevoerd of als concrete ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Het derde element in de aanpak van het proces van risicobeheer wordt gevormd door de risicobereidheidsverklaring. Hierin is de risicobereidheid gekwantificeerd. De risk officer rapporteert per kwartaal of de organisatie zich binnen de gestelde kaders ontwikkeld.

Significante risico's

De Vereende hanteert ten behoeve van de bepaling van de solvabiliteitseis het standaard model van Eiopa. Op basis van de passendheidsanalyse, die in 2018 is uitgevoerd, is vastgesteld dat het standaard model mogelijk niet passend is voor het verzekeringstechnische risico van de branche Algemene Aansprakelijkheid en Aansprakelijkheid voor Motorrijtuigen gezamenlijk. De afwijkingen ten opzichte van het standaard model van de branches Algemene Aansprakelijkheid en Aansprakelijkheid voor Motorrijtuigen individueel is niet materieel. De verwachting is dat voor Motor WA de entiteit-specifieke parameter voor reserverisico in de toekomst afneemt.

De directie van de Vereende heeft derhalve besloten om de interne solvabiliteitseis te stellen op 150% van de berekende kapitaalseis conform het standaard model en de gestelde capital add-on te laten vervallen.

Asset-liability Management

Het beleggingsbeleid is door de directie, in afstemming met de RvC, vastgesteld. De uitvoering van het beleggingsbeleid is voor de beleggingen in aandelen en obligaties uitbesteed aan een vermogensbeheerder. Het beleid is vertaald naar een mandaat waaraan de vermogensbeheerder zich dient te houden.

Door de vermogensbeheerder wordt maandelijks gerapporteerd over de waarde van de beleggingen en de transacties. Per kwartaal wordt daarnaast gerapporteerd over de mate waarin binnen het mandaat gebleven is. Bij (dreigende) overschrijding van het mandaat wordt door de beheerder contact opgenomen met de verantwoordelijke directielid.

De vanuit het beleggingsbeleid voortvloeiende beleggingen in liquide middelen wordt binnen de eigen organisatie opgepakt.

Periodiek vindt herijking van het beleggingsbeleid plaats aan de hand van een ALM-studie.

Gebruik kredietbeoordelingen

De Vereende gebruikt kredietbeoordelingen door de mondiale ratingorganisaties bij het beoordelen van de kwaliteit van de beleggingen in vastrentende waarden, selectie van banken en herverzekeraars. In het beleggingsbeleid en het herverzekeringsbeleid zijn eisen gesteld aan de minimale rating waaraan moet worden voldaan.

Voor de beoordeling van de ratings wordt voor de beleggingen uitgegaan van de opgave van de assetmanager. De rating van de herverzekeraars wordt aangeleverd door de herverzekeringsmakelaar en voor de rating van de banken wordt uitgegaan van publieke informatie. De Vereende heeft niet de omvang of de mogelijkheden om de kwaliteit van de kredietbeoordelingen te toetsen.

Voor de details over het risicoprofiel van de Vereende wordt verwezen naar onderdeel C.

B.4 Informatie over het interne controlesysteem

De Vereende is een kleine organisatie waardoor het niet mogelijk en wenselijk is om alle handelingen aan een 4-ogenprincipe te onderwerpen. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde controles. Waar dit

niet mogelijk is wordt voor de risicovollere handelingen via deelwaarnemingen vastgesteld dat de processen en het beleid worden nageleefd.

Verslaggevingsprocedures

De verslaggevingsprocedure ligt vast in het Rapportagebeleid. Het opstellen van de verslaggeving vindt plaats vanuit de financiële afdeling. Binnen de afdeling zijn interne controlemaatregelen getroffen om de juistheid en volledigheid van de rapportages te bewaken. Door de controller worden de rapportages en de verklaringen getoetst. De directie keurt de verslaggeving goed voordat deze wordt vrijgegeven om te worden ingediend. Waar nodig vindt controle door een externe accountant plaats alvorens externe verantwoording plaatsvindt.

Controletechnische functiescheiding

Functiescheiding wordt zoveel mogelijk geautomatiseerd doorgevoerd en waar nodig op de meest risicovolle onderdelen. De Vereende is een kleine organisatie waarin eigen verantwoordelijkheid voor medewerkers hoog in het vaandel staat. Dit houdt in dat niet in het gehele proces volledige functiescheiding is doorgevoerd. De kans op andere (niet materiële) fouten wordt via deelwaarnemingen ondervangen.

Hiermee heeft de Vereende een efficiënt en betrouwbaar stelsel van interne controle opgezet.

Werking compliance-functie

De functie, werkzaamheden en bevoegdheden van de compliance-functie zijn vastgelegd in de compliance charter. De compliance officer volgt de ontwikkeling van de wet- en regelgeving, ontvangt rapportages uit de organisatie over de mate van naleving en voert zelfstandig controles uit om vast te stellen dat de organisatie compliant is. Maandelijks voert de compliance officer overleg met de directie en per kwartaal wordt gerapporteerd over de mate van naleving. De kwartaalrapportages worden samengevoegd in een jaarrapportage ten behoeve van de RvC.

Waarborgen goede gegevenskwaliteit

Kwalitatief goede gegevens zijn voor de Vereende van wezenlijk belang. De normen die aan de kwaliteit van de gegevens worden gesteld zijn vastgelegd in het Datamanagementbeleid. De gegevens worden in geautomatiseerde systemen vastgelegd die alleen toegankelijk zijn voor hiertoe geautoriseerde medewerkers, waarbij hun mogelijkheden zijn beperkt tot die zaken die zij uit hoofde van hun functie moeten doen.

Via back-up en recoveryprocedures wordt ook afgedekt dat data door problemen met de systemen verloren zouden gaan.

B.5 Interne auditfunctie

Binnen De Vereende is de interne auditfunctie ("IAF") uitbesteed aan InAudit BV. De Vereende heeft haar interne audit beleid vertaald naar haar interne audit charter. In dit charter zijn de doelstellingen, verantwoordelijkheden, scope, positionering, onafhankelijk, bevoegdheden en escalatiemogelijkheden, rapportage-structuur en -vereisten beschreven. Het audit charter wordt jaarlijks geactualiseerd en goedgekeurd.

De interne auditfunctie is onafhankelijk gepositioneerd, direct onder de directievoorzitter. De IAF rapporteert aan de directie en heeft een rapportagelijijn naar de voorzitter van de ARC. De audit manager woont de vergaderingen van de ARC bij.

De personen die de IAF uitoefenen verrichten geen werkzaamheden ten aanzien van de overige sleutelfuncties.

Jaarlijks wordt in de vergadering van het ARC het jaarplan en het budget voor de IAF vastgesteld. Daarbij worden risico-gewogen keuzes gemaakt ten aanzien van de audit objecten. De audit rapportages worden besproken en de IAF stelt de opvolging van de audit bevindingen vast. Hierover wordt ieder kwartaal gerapporteerd aan het ARC.

In 2018 heeft de IAF conform het audit jaarplan 2018, verspreid over het jaar, de volgende audits verricht:

- Planning & Control (incl. management informatie)
- Risicomanagement
- Implementatie AVG
- Klachtenmanagement
- Outsourcingmanagement
- Datakwaliteit (in 2019 afgerond)

B.6 Actuariële functie

De actuariële functie is door De Vereende uitbesteed aan Arcturus. Hiervoor is een uitbestedingsovereenkomst opgesteld en zijn afspraken gemaakt met Arcturus. Voor de uitvoering van de actuariële functie is een charter opgesteld met hierin onder andere de doelen van de actuariële functie, inrichting van de functie, werkwijze en samenwerking met de organisatie. Dit charter wordt elk jaar herzien en vervolgens goedgekeurd in de Auditcommissie. In 2018 heeft de actuariële functie voor De Vereende geen andere rollen verricht buiten deze functie. De actuariële functie rapporteert aan de Directie.

De actuariële functie voert de volgende activiteiten uit zoals beschreven in artikel 48 van de Richtlijn:

1. Coördinatie en beoordeling (waaronder betrouwbaarheid en adequaatheid) van de berekening van de technische voorzieningen in het kader van Solvency II.
2. Jaarlijkse review & controles op de aannames, methodologie en modellen gebruikt in de beste schatting en risicomarge van de voorzieningen.
3. Jaarlijkse review & controle van de kwaliteit van de gegevens gebruikt bij de berekening van de beste schatting en risicomarge van de voorzieningen.
4. Jaarlijkse analyse van de realisatie van de schade-uitkeringen en overige lasten versus de voorzieningen (de schattingen van de schade-uitkeringen en overige lasten die onder de voorziening vallen) waarbij zij ook een verklaring geeft voor alle materiële effecten van veranderingen in gegevens, methodes of veronderstellingen tussen waarderingstijdstippen op het bedrag van de technische voorzieningen.
5. Toezien op de berekening van de technische voorzieningen in geval er onvoldoende gegevens zijn om een betrouwbare actuariële methode toe te passen.
6. Jaarlijkse review en advies ten aanzien van de adequaatheid van het herverzekeringsbeleid.
7. Jaarlijkse review van het premie- en acceptatiebeleid
8. Jaarlijks rapport aan de directie van opdrachtgever met haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen ten aanzien van bovenstaande punten zij bespreekt deze met de directie van de opdrachtgever.

Verder is afgesproken dat de volgende activiteiten worden uitgevoerd door de actuariële functie

9. Per kwartaal een review van Solvency II-rapportages aan De Nederlandsche Bank
10. Reviews van de SKV, MKV, aanwezige solvabiliteit en de ORSA berekeningen. De review van de ORSA is verplicht vanuit de Solvency wetgeving (review van het “system of governance”). Ook hierover rapporteert

opdrachtnemer minimaal jaarlijks haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen aan de directie van opdrachtgever en zij bespreekt deze met de directie van opdrachtgever.

Door de actuariële functie wordt ieder kwartaal over de uitgevoerde werkzaamheden en de follow-up van bevindingen gerapporteerd aan de directie.

B.7 Uitbesteding

Het beleid inzake uitbesteding en de eisen waaraan de contracten moeten voldoen zijn schriftelijk vastgelegd en worden periodiek beoordeeld. Uitbesteding vindt plaats als de organisatie niet in staat is om deze werkzaamheden efficiënt en betrouwbaar uit te kunnen voeren. Ten minste jaarlijks wordt gecontroleerd of aan de gestelde eisen die aan de dienstverlening worden gesteld wordt voldaan. Uitbesteding vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directie.

De belangrijkste uitbestedingen door de Vereende betreffen:

- Beheer van de belegde middelen (vastrentende waarden en aandelen)
- Beheer en onderhoud hardware en netwerk.
- Sleutelfuncties: actuariële functie en interne audit functie

Beheer van belegde middelen

Het beheer van de belegde middelen is uitbesteed aan Nationale Nederlanden Investment Partners (NNIP). Het beheer en de gestelde randvoorwaarden (mandaat) zijn vastgelegd. Over de naleving van het mandaat wordt elk kwartaal gerapporteerd aan de directie van de Vereende.

Beheer en onderhoud hardware en netwerk

Het beheer en onderhoud van hardware en het netwerk is uitbesteed aan ProAct. De met ProAct gemaakte afspraken over o.a. betrouwbaarheid en beschikbaarheid van het netwerk zijn vastgelegd in zogenaamde Service level afspraken (SLA's). Over de naleving van de SLA's wordt maandelijks gerapporteerd aan de IT-manager van de Vereende.

Sleutelfuncties

Zie voor de informatie over de invulling van de sleutelfuncties onderdeel B2.

B.8 Aanvullende informatie

Er is geen aanvullende materiële informatie die niet al in andere onderdelen van dit rapport is opgenomen.

C. Risicoprofiel

C.1 Verzekeringstechnisch risico

Verzekeringen

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat uitkeringen aan klanten niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.

De verzekeringstechnische risico's van de Vereende bestaan uit de volgende risico's:

- *Catastroferisico*: het risico dat door extreme en/of uitzonderlijke gebeurtenissen schades optreden waardoor de financiële positie negatief wordt beïnvloed;
- *Premierisico*: het risico dat de verzekeringspremie voor het komende jaar niet voldoende is om de schades en kosten van dat jaar te kunnen dekken;
- *Schaderisico*: het risico dat in het verleden gevormde voorzieningen voor schadegevallen in de toekomst ontoereikend zijn om deze schades (verder) af te wikkelen;
- *Onnatuurlijk vervalrisico*: het risico dat de aannames omtrent het gedrag van polishouders onjuist blijken te zijn.

De Vereende is uitsluitend actief in Nederland en biedt met name verzekeringsproducten op het gebied van Motorrijtuigen en Aansprakelijkheid. Binnen de branche Motorrijtuigen wordt dekking geboden aan verzekerden die naar aard van het risico veelal niet door andere verzekeraars worden geaccepteerd. Binnen de branche Aansprakelijkheid wordt specifiek dekking geboden aan assurantie-tussenpersonen en makelaars in onroerend goed ten aanzien van hun beroepsaansprakelijkheid.

Deze beroepsaansprakelijkheidsverzekering houdt een risico van concentratieschade in op het moment dat één of meer handelingen, die universeel binnen deze groep worden uitgevoerd, als onrechtmatig worden beschouwd.

Herverzekering

De Vereende heeft gezien haar huidige kapitaal gekozen voor een stabiel herverzekeringsbeleid waarin de risico's zijn afgewogen en afgestemd op de risicobereidheid. Per branche/product is een inschatting gemaakt van het frequentie- en catastroferisico, waarbij een afweging is gemaakt tussen de premie voor de herverzekering en de benodigde dekking.

Voor het herverzekeringsprogramma wordt gebruik gemaakt van een panel van herverzekeraars met een S&P-rating van ten minste A-.

Kapitaalvereiste

Solvency II biedt een raamwerk waarin risico's worden vertaald naar een minimaal aan te houden kapitaal. Dit kapitaalvereiste is gebaseerd op extreme scenario's die zich éénmaal in de 200 jaar kunnen voordoen. Voor de verzekeringstechnische risico's kan het risicoprofiel als volgt worden toegelicht:

	2018	2017
Premie- en reserverisico	11.412	11.382
Vervalrisico	324	208
Catastroferisico	1.508	1.973
Af: diversificatievoordeel	-1.360	-1.533
Verzekeringstechnisch risico	11.884	12.030

Premie- en reserverisico

Het kapitaalvereiste voor het premie- en reserverisico bedraagt ultimo 2018 € 11.412. De volumemaatstaf voor het premierisico bedraagt ultimo 2018 € 24.676 (ultimo 2017: € 23.938) en de volumemaatstaf voor het reserverisico € 31.534 (ultimo 2017: € 30.576). Ten opzichte van ultimo 2017 is het kapitaalvereiste met € 30 toegenomen. Voor Motor WA is de schadevoorziening gestegen met € 3.237 en de premievoorziening met € 3.224. Terwijl voor Algemene aansprakelijkheid zowel de schade- als de premievoorziening is gedaald met € 2.637 en € 3.274 respectievelijk. Het premie- en reserverisico is in het schadeverzekeringstechnisch risico (€ 11.884) het grootste risico in vergelijking met andere verzekeringstechnische risico's.

Vervalrisico

Het kapitaalvereiste voor het vervalrisico bedraagt ultimo 2018 € 324. Ten opzichte van ultimo 2017 is het kapitaalvereiste met € 116 toegenomen. De netto beste schatting van winsten in toekomstige premies voor de Vereende is ultimo 2018 negatief (winstgevend). Dit leidt tot een kapitaalvereiste ultimo 2018 van € 324. De aannames in deze berekening toegelicht in de rapportage over de technische voorzieningen. Het vervalrisico is in het 28 schadeverzekeringstechnisch risico klein van omvang in vergelijking met andere verzekeringstechnische risico's.

Catastroferisico

Het kapitaalvereiste voor het catastroferisico bedraagt ultimo 2018 € 1.508. Ten opzichte van ultimo 2017 is het kapitaalvereiste met € 465 afgenomen, met als belangrijkste oorzaak de afname van het kapitaalvereiste voor het man-made catastroferisico Motor WA op netto niveau. Uit de berekening is ultimo 2018 gebleken dat de catastrofe slechts 1 event betreft. Vanaf 2019 is het herverzekeringcontract een quota share van 20% samen met een XoL contract met een eigen behoud van € 400.

Het catastroferisico is in het totaal aan risico's binnen de Solvency II specificaties een van de grotere risico's waaraan de Vereende is blootgesteld. Omdat de Vereende risico's binnen de branches Motorrijtuigen aansprakelijkheid en Algemene aansprakelijkheid dekt zijn vormen van het man-made catastroferisico belangrijke elementen in het catastroferisico. Ook zijn natuurlijke catastroferisico's voor de Vereende van toepassing.

C.2 Marktrisico

Het marktrisico voor de Vereende ontstaat doordat bij veranderingen in de financiële markten de waardeveranderingen van de beleggingen (aandelen, vastrentend) niet gelijk loopt met die van de verplichtingen. Het marktrisico kan onderverdeeld worden in:

- Renterisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in de rentetermijnstructuur of de volatiliteit van de rente;

- Aandelenrisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor verandering in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van aandelen;
- Vastgoedrisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed;
- Spreadrisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van kredietopslagen boven de risicovrije rentetermijnstructuur;
- Valutarisico: het risico dat wordt gelopen door bezittingen of transacties in vreemde valuta;
- Concentratierisico: risico's die worden gelopen door een gebrek aan diversificatie in de activaportefeuille hetzij door een sterke blootstelling aan het risico van wanbetaling van een enkele emittent of een groep van verbonden emittenten.

Door de Vereende wordt het marktrisico beheerst door een passend beleggingsbeleid en de keuze om het aantal categorieën waarin wordt belegd te beperken. Afgeleide financiële instrumenten en gestructureerde producten worden vermeden.

Kapitaalvereiste

Solvency II biedt een raamwerk waarin risico's worden vertaald naar een minimaal aan te houden kapitaal. Dit kapitaalvereiste is gebaseerd op extreme scenario's die zich éénmaal in de 200 jaar kunnen voordoen. Voor de verzekeringstechnische risico's kan het risicoprofiel als volgt worden toegelicht:

	2018	2017
Renterisico	70	88
Aandelenrisico	1.988	2.679
Vastgoedrisico	-	-
Spreadrisico	187	116
Concentratierisico	969	582
Valutarisico	815	844
Af: diversificatievoordeel	-1.342	-1.119
Marktrisico	2.687	3.190

Renterisico

Het kapitaalvereiste voor het renterisico bedraagt ultimo 2018 € 70. Ten opzichte van ultimo 2017 is het kapitaalvereiste met € 19 afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de waarde van de rentegevoelige activa in 2018 harder is gestegen dan de waarde van de rentegevoelige passiva. Het renterisico is in het totale kapitaalvereiste voor het marktrisico (€ 2.687) het kleinste risico in vergelijking met andere marktrisico's.

Aandelenrisico

Het kapitaalvereiste voor het aandelenrisico bedraagt ultimo 2018 € 1.988. Ten opzichte van ultimo 2017 is dit bedrag met € 691 afgenomen. Voornaamste oorzaken hiervan zijn:

- De afname van de marktwaarde van aandelen (ultimo 2017: € 6.539, ultimo 2018: € 6.009).
- De schok voor aandelen wereldwijd is verlaagd (ultimo 2017: 40,90%, ultimo 2018: 32,66%).
- De schok voor aandelen overig is verlaagd (ultimo 2017: 50,90%, ultimo 2018: 42,66%).

Per saldo daalt het kapitaalvereiste met € 691. De daling wordt grotendeels veroorzaakt door de daling van de parameters vanuit EIOPA. Het aandelenrisico is in het totale kapitaalvereiste voor het marktrisico het grootst van omvang in vergelijking met andere marktrisico's.

Spreadrisico

Het kapitaalvereiste voor het spreadrisico bedraagt ultimo 2018 € 187. Ten opzichte van ultimo 2017 is dit bedrag met € 71 toegenomen. Het spreadrisico is in het totale kapitaalvereiste voor het marktrisico klein van omvang in vergelijking met andere marktrisico's.

Concentratierisico

Het kapitaalvereiste voor het concentratierisico bedraagt ultimo 2018 € 969. Ten opzichte van ultimo 2017 is dit bedrag met € 387 toegenomen. De onderbouwing om kapitaalvereiste voor het concentratierisico aan te houden is:

- In de beleggingen exclusief de beleggingsfondsen zit een concentratie risico (vanwege de aard en de hoogte van de bedragen).
- Er is een concentratierisico in de beleggingsfondsen .

Valutarisico

Het kapitaalvereiste voor het valutarisico bedraagt ultimo 2018 € 815. Ten opzichte van ultimo 2017 is dit bedrag met € 29 afgenomen. De beleggingen die bloot staan aan het valutarisico zijn in waarde toegenomen (ultimo 2017: € 55.660, ultimo 2018: € 61.741). Daarnaast is het aandeel beleggingen wat in de euro wordt belegd gestegen (ultimo 2017: 94,3%, ultimo 2018: 94,6%). Per saldo daalt het kapitaalvereiste in 2018 met € 29. Het valutarisico is in het totale kapitaalvereiste voor het marktrisico het op twee na grootste risico in vergelijking met andere marktrisico's.

C.3 Tegenpartijrisico

Het tegenpartijrisico is het risico van onvoorziene verliezen die het gevolg kunnen zijn van faillissement of verslechtering in de kredietwaardigheid van debiteuren of tegenpartijen bij herverzekeringsovereenkomsten, securitisaties, derivaten, tussenpersonen en andere posities voor zover die niet in de spread risico module zijn meegenomen.

De Vereende beheerst het risico door spreiding van de liquide middelen over een drietal systeembanken, het beleggen in staatsobligaties van landen met minimaal een (S&P) A-rating en spreiding van herverzekeringsovereenkomsten over een pool van herverzekeraars met een (S&P) rating van minimaal A-.

Het kapitaalvereiste voor het tegenpartijrisico bedraagt ultimo 2018 € 1.106 en is, ten opzichte van ultimo 2017, met € 294 afgenomen. In vergelijking met ultimo 2017 is ultimo 2018 een kleiner deel van de hiervoor genoemde balansposten ondergebracht bij tegenpartijen in een hogere klasse van 'probability of default'.

C.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de Vereende over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe betalingsverplichtingen te voldoen. Liquiditeitsrisico heeft betrekking op zowel de treasurygelden en de beleggingen. Het risico wordt beheerst door middel van het beleggingsbeleid, frequente afstemming over benodigde liquiditeiten en een interne procesafspraken rond grote schadebetalingen.

C.5 Operationeel risico

De operationele risico's die van wezenlijke invloed kunnen zijn op de bedrijfsresultaten, het vermogen en de reputatie van de onderneming liggen vooral in die van onze interne processen en informatievoorziening en rond personeel. Wij hebben tal van maatregelen genomen ter beheersing van deze risico's. Om onze interne processen minder kwetsbaar te maken implementeren wij, gezamenlijk met onze partners die hun werkzaamheden aan ons hebben uitbesteed, een nieuwe core-applicatie, Certigo. Tegelijkertijd is de implementatie van de nieuwe core-applicatie een risico voor de organisatie door het grote beslag dat op resources gelegd wordt. Door het instellen van een projectorganisatie met een regelmatige terugkoppeling van de voortgang, knelpunten en projectrisico's wordt zoveel mogelijk grip gehouden. De Vereende heeft deskundigheid en motivatie van haar medewerkers hoog in het vaandel staan. Hiertoe is een HR-beleid geformuleerd, waarin onder andere opleidingen, doorstroom en beloning belangrijke onderwerpen zijn. Ook op het gebied van integriteit zijn zaken goed geregeld in een gedragscode. Desondanks kunnen incidenten met gevolgen voor de resultaten en de reputatie van de Vereende nooit helemaal worden uitgesloten.

Daarnaast loopt de Vereende risico's als gevolg van juridische procedures. Op dit moment lopen er geen andere procedures tegen de Vereende dan die in het kader van schadebehandeling. Daarvoor zijn in de technische voorziening voor nog te betalen schaden adequate voorzieningen getroffen.

Ten aanzien van de risico's als gevolg van de afgesloten managementcontracten zijn in de contracten bepalingen opgenomen over de wijze waarop de contracten moeten worden beëindigd en de (extra) kosten die met een beëindiging gepaard gaan. Hierbij zijn de risico's voor de Vereende ingeperkt.

Het benodigde kapitaal voor het operationeel risico bedraagt ultimo 2018 € 1.369 (2017 € 1.343).

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.1 Solvency II balans

De financiële positie van de Vereende op Solvency II grondslagen luidt als volgt:

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Beleggingen	57.148	618		57.766
Vorderingen				
Directe verzekering	2.465			2.465
Herverzekeraars	450			450
Overige vorderingen	1.087			1.087
Aandeel herverzekeraars in technische voorzieningen	-	23.298	-10.390	12.908
<i>Totaal vorderingen</i>	4.002	23.298	-10.390	16.910
Overige activa				
Liquide middelen	2.600			2.600
Materiële vaste activa	1.304			1.304
Overige activa	1.051	-618		433
<i>Totaal overige activa</i>	4.955	-618	-	4.337
Totaal Activa	66.105	23.298	-10.390	79.013
Technische voorzieningen	35.560	23.298	-58.858	-
Best estimate			45.634	45.634
Risk Margin			2.583	2.583
Overige technische voorzieningen				-
Belastinglatentie	257		-216	41
Overige schulden	8.377		1.114	9.491
Totaal passiva	44.194	23.298	-9.743	57.749
Eigen vermogen	21.911	-	-647	21.264

D.2 Informatie over waardering activa

In deze paragraaf is per categorie activa informatie gegeven over de waardering op basis van de jaarrekening grondslagen (jaarrekening 2017) en de Solvency II grondslagen.

Beleggingen

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Aandelen	4.704			4.704
Vastrentende waarden	38.092	618		38.710
Deposito's	14.352			14.352
<i>Totaal beleggingen</i>	<u>57.148</u>	<u>618</u>	<u>-</u>	<u>57.766</u>

De beleggingen worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen actuele waarde. Deze waarderingmethode is overeenkomstig de Solvency II grondslagen.

Vorderingen

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Directe verzekering	2.465			2.465
Herverzekeraars	450			450
Overige vorderingen	1.087			1.087
Aandeel herverzekeraars in technische voorzieningen	-	23.298	-10.390	12.908
<i>Totaal vorderingen</i>	<u>4.002</u>	<u>23.298</u>	<u>-10.390</u>	<u>16.910</u>

De vorderingen uit directe verzekeringen betreffen de nog te ontvangen verzekeringspremies. Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar, met uitzondering van het Aandeel herverzekeraars in de technische voorzieningen.

Het aandeel herverzekeraars in de technische voorzieningen wordt in de jaarrekening gesaldeerd gepresenteerd onder de technische voorzieningen. Onder Solvency II wordt deze afzonderlijk aan de activa-zijde gepresenteerd.

Overige activa

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Materiële vaste activa	1.304			1.304
Liquide middelen	2.600			2.600
Lopende rente	618	-618		-
Overige overlopende activa	433			433
<i>Totaal vorderingen</i>	4.955	-618	-	4.337

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Periodiek wordt beoordeeld of de materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Indien de boekwaarde van een materieel vast actief duurzaam hoger is dan de opbrengstwaarde, wordt deze onmiddellijk afgeboekt tot de opbrengstwaarde. Deze waardering wordt gelijkgesteld aan de marktwaarde onder Solvency II.

Liquide middelen

Onder liquide middelen zijn begrepen de direct opeisbare tegoeden bij de banken. De liquide middelen worden gewaardeerd op nominale waarde. Deze waardering wordt gelijkgesteld aan de marktwaarde onder Solvency II.

Overige overlopende activa

De overige overlopende activa worden nominaal gewaardeerd. De overige activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

D.3 Informatie over de waardering van technische voorzieningen

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Technische voorzieningen	35.560	23.298	-58.858	-
Best estimate			45.634	45.634
Risk Margin			2.583	2.583
Overige technische voorzieningen				-
	<u>35.560</u>	<u>23.298</u>	<u>-10.641</u>	<u>48.217</u>

In de Solvency II rapportage zijn andere waarderingsgrondslagen toegepast dan in de statutaire jaarrekening. De waarderingsgrondslagen onder Solvency II zijn gebaseerd op de eerder genoemde uitgangspunten en nader uitgewerkt in onder meer

- Gedelegeerde verordening EU 2015/35 van oktober 2014, Hoofdstuk 3 – voorschriften voor de technische voorzieningen
- EIOPA BoS-14/166 NL – Richtsnoeren voor de waardering van technische voorzieningen.

Belangrijke verschillen met de waardering van deze voorzieningen in de jaarrekening zijn onder meer:

- Het elimineren van eventuele prudentie in de vaststelling;
- Toepassing van de contractgrenzen;
- De voorgeschreven wijze van disconteren;
- De berekening van een risk margin.

Contractgrenzen

Het algemene uitgangspunt voor de bepaling van de contractgrenzen is gebaseerd op artikel 18 van de Gedelegeerde verordening Solvency II (2015/35), aangevuld met de Richtsnoeren van EIOPA (EIOPA BoS-14/165).

Het gehanteerde uitgangspunt is dat voor alle overeenkomsten waarvoor de premie al in het boekjaar is ontvangen geldt dat deze overeenkomsten niet opzegbaar zijn door de verzekeraar en dat deze daarmee binnen de dekking van de contractgrenzen vallen.

Methoden

Voor het berekenen van de technische voorzieningen voor schade zijn twee methoden breed in gebruik. Dit betreft de Chain ladder methode en de Bootstrap methodiek. Per branche is een analyse gemaakt van welke methode het meest geschikt is gezien de ontwikkelpatronen en de volatiliteit van de schades binnen deze branche.

Discontering

Discontering van de toekomstige kasstromen vindt plaats tegen de risicovrije rentecurve zoals deze maandelijks door EIOPA wordt gepubliceerd en bepaald in artikel 43 en verder van de Gedelegeerde verordening Solvency II (2015/35).

Vanwege de duur van de toekomstige verplichtingen zijn onzekerheden omtrent de UFR niet relevant. Vanwege de beperkte duratie wordt door de Vereende geen gebruik gemaakt van overgangsmatregelen zoals de volatility of matching adjustment, danwel van andere overgangsmatregelen.

Risicomarge

De risicomarge wordt onder Solvency II zodanig bepaald dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar verwachting zouden vragen voor de overname van de nakoming van de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen (Solvency II Directive artikel 77 lid 3).

Voor de berekening van de risicomarge bestaan diverse methoden waarbij de keuze moet zijn gebaseerd op evenredigheid (Richtsnoer 62) met de omvang en complexiteit van de onderliggende post.

Vanwege de beperkte complexiteit hanteert de Vereende de vereenvoudigde cost of capital methode, aangeduid als methode 1.

D.4 Informatie over de waardering van andere verplichtingen

Voorziening voor latente belasting

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Voorziening voor latente belastingen	257	-	-216	41

De voorziening voor latente belastingen betreft latent verschuldigde winstbelasting van een tijdelijk verschil tussen de bedrijfseconomische en fiscale waardering van materiele vaste activa, beleggingen en de fiscale egalisatiereserve conform "Besluit winstbepaling en reserves verzekeraar 2001" berekend tegen 25%.

Verschillen in waardering van de technische voorzieningen en andere activa en passiva zorgen voor een afname van de voorziening voor latente belastingen zoals opgenomen op de Solvency II balans.

Overige schulden

De overige schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

E. Kapitaalbeheer

E.1 Kapitaalbeleid

In het kapitaalbeleid van de Vereende zijn de hoofdlijnen met betrekking tot de minimaal gewenste solvabiliteit uitgewerkt. De minimaal gewenste solvabiliteit is bepaald op 150% van de solvabiliteitseis zoals berekend conform het standaard model.

In het kapitaalbeleid wordt voorts ingegaan op de mogelijkheden van de Vereende om risico's te verminderen en eventueel extra kapitaal aan te trekken, mochten de interne interventiegrenzen worden bereikt.

E.2 Solvabiliteit van de Vereende

De solvabiliteit van de Vereende is in 2018 hersteld tot 144%. De ontwikkeling van de solvabiliteit is als volgt:

	2018	2017
Beschikbaar eigen vermogen Solvency II	21.264	20.110
Kapitaalvereiste (SCR)	14.754	15.032
Minimum kapitaalvereiste (MCR)	5.355	4.796
Solvabiliteitsratio	144%	134%
Minimum kapitaalsratio	397%	419%

De solvabiliteit van de Vereende is hiermee ultimo 2018 uitgekomen nog onder de interne solvabiliteitseis van 150% van de solvabiliteitseis zoals berekend conform het standaard model. In 2018 zijn maatregelen genomen die het herstel van de solvabiliteit in gang hebben gezet en in 2019, naar verwachting, tot verder herstel zullen leiden.

E.3 Ontwikkeling van de SCR

	2018	2017	mutatie in %
Rente	70	88	-20,9
Aandelen	1.988	2.679	-25,8
Vastgoed	-	-	
Credit spread	187	116	61,5
Concentratie	969	582	66,5
Valuta risico	815	844	-3,5
Diversificatie effecten	-1.342	-1.119	19,9
SCR Marktrisico	2.687	3.190	-15,8
Premie- en reserverisico	11.412	11.382	0,3
Vervalrisico	324	208	55,8
Catastroferisico	1.508	1.973	-23,6
Diversificatie effecten	-1.360	-1.533	-11,3
SCR Schadeverzekeringstechnisch risico	11.884	12.030	-1,2
SCR Tegenpartijrisico	1.106	1.399	-21,0
Totaalniveau diversificatie effecten	-2.251	-2.651	-15,1
BSCR (som van alle subtotalen (vet) minus de diversificatie effecten op totaalniveau)	13.426	13.968	-3,9
SCR Operationeel risico	1.369	1.343	1,9
Correctie in verband met belasting	-41	-279	-85,3
SCR (= solvabiliteits kapitaalvereiste)	14.754	15.032	-1,9

De solvabiliteitseis is risicogebaseerd en daarmee een weerspiegeling van de financiële risico's door middel van een standaardformule worden vertaald. In de ORSA hebben we de toepasbaarheid van deze standaardformule nader geanalyseerd. Uit deze analyse blijkt het verzekeringstechnische risico voor de branche Algemene Aansprakelijkheid van de Vereende substantieel hoger dan waarmee in het standaardmodel wordt gerekend. Voor deze afwijking houdt de Vereende aanvullend kapitaal aan.

Het beleggingsbeleid en de risico's die daarbij worden geaccepteerd zijn in 2018 niet belangrijk gewijzigd. De toename van de solvabiliteitseis voor het marktrisico kan worden verklaard door wijzigingen in de parameters van het standaardmodel voor 2018 en waardedaling van de Aandelen.

E.4 Eigen vermogen

Het beschikbare eigen vermogen is als volgt samengesteld:

	2018	2017	mutatie in %
Aandelenkapitaal	3.019	3.019	-
Herwaarderingsreserve	803	1.122	-28,4
Algemene reserve	16.116	20.447	-21,2
Onverdeeld resultaat	1.973	-4.331	-145,6
Eigen vermogen conform Jaarverslag 2017	21.911	20.257	8,2
Waarderingsverschillen Jaarverslag versus Solvency II Richtlijnen	-647	-147	340,1
Eigen vermogen Solvency II	21.264	20.110	5,7

Het eigen vermogen staat geheel ter beschikking van de vennootschap en kan hierdoor ook worden aangeduid als Tier 1 kapitaal. Er is geen sprake van aanvullende vermogenscomponenten zoals garanties, toezeggingen of niet volgestort kapitaal.

Er zijn geen besluiten tot dividenduitkering genomen of anderszins besluiten genomen die tot afname van het beschikbare vermogen leiden. Het gehele vermogen komt in aanmerking ter dekking van de kapitaal-eisen en ter dekking van de verzekeringsverplichtingen.